

MARZENNA MAGDA-ADAMOWICZ
Uniwersytet Zielonogórski

PEDAGOGIKA DZIECKA. PERSPEKTYWY TEORETYCZNE A PRAKTYKA.
MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA.
ZIELONA GÓRA, 21–22.11.2012

W dniach 21–22 listopada 2012 r. na Uniwersytecie Zielonogórskim odbyła się I Międzynarodowa Konferencja *Pedagogika dziecka. Perspektywy teoretyczne a praktyka*, którą zorganizowała Katedra Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Zielonogórskiego.

Patronatem konferencję objęli: Komitet Nauk Pedagogicznych PAN, Rektor Uniwersytetu Zielonogórskiego, – Prezydent Miasta Zielona Góra, Marszałek Województwa Lubuskiego, Polski Komitet Światowej Organizacji Wychowania Przedszkolnego OMEP, miesięcznik *Wychowanie na Co dzień*, Eduskrypt, P21-Twórcze Przedszkole XXI wieku, *Bliżej Przedszkola*.

Naczelny cel konferencji stanowiła dyskusja nad teoriami i praktykami edukacyjnymi odnoszona do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w Polsce oraz na świecie, albowiem współczesne czasy i towarzyszące im zmiany w różnych obszarach życia człowieka są czynnikiem prowadzącym do powstawania dylematów dotyczących edukacji dzieci.

W konferencji wzięli udział reprezentanci różnych ośrodków naukowych z Polski i z zagranicy – Czech oraz Słowacji, przedstawiciele pedagogiki przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Swoją obecnością zaszczylicili nas wybitni specjaliści, wchodzący w skład Komitetu Naukowego, a któremu honorowo przewodniczył prof. zw. dr hab. Bogusław Śliwerski. Komitetowi programowemu i organizacyjnemu przewodniczyła i koordynowała prace prof. nzw. dr hab. Marzenna Magda-Adamowicz.

Program konferencji przewidywał dwudniowe obrady, w czasie których wygłoszonych zostało 77 referatów przez polskich i zagranicznych naukowców. Było obecnych 13 profesorów z ośrodków naukowych Polski i zagranicy i 7 z Zielonej Góry oraz 50 naukowców ze stopniem naukowym doktora i 17 magistrów. Przeprowadzono także 3 warsztaty dla studentów i nauczycieli, których tematyka była ściśle związana z pracą z dzieckiem.

Pierwszego dnia w części plenarnej wszystkich uczestników konferencji powitała prof. nzw. dr hab. Marzenna Magda-Adamowicz, a otwarcia konferencji dokonała dziekan Wydziału Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu prof. nzw. dr hab. Ewa Narkiewicz-Niedbalec.

Obrady plenarne pierwszego dnia konferencji rozpoczął referat *Dziecko jako niepożądaný obiekt autokratycznych przemian w edukacji* wygłoszony przez prof. zw. dr. hab. B. Śliwerskiego z ATCh z Warszawy. Autor zwrócił uwagę na kryzys widoczny w wychowaniu społeczno-moralnym dziecka. Odniósł się także do roli i zasad wychowania, hierarchicznego systemu zarządzania oświatą. Omówił kwestię makropolityki oświatowej, która znajduje się w ścisłej relacji z wojną ideologii. Po tym wystąpieniu od razu odbyła się burzliwa dyskusja.

Prof. nzw. dr hab. J. Bałachowicz z APS w Warszawie, która jako kolejna zabrała głos, wygłosiła referat zatytułowany: *Kultura dydaktyczna w klasach niższych - dyskursy, bariery a możliwości zmiany*. W swoim wystąpieniu Pani Profesor zaproponowała odejście w dydaktyce od modelu technologicznego na rzecz interpretatywnego i kulturalistycznego. Tym samym wiedzę teoretyczną w badaniach nad kulturą dydaktyczną poszerzyła o obszary socjologii i psychologii kulturowej. Podkreśliła jednocześnie, że współczesna edukacja wczesnoszkolna to etap kształcenia średniaków.

Referat wygłoszony przez prof. nzw. dr hab. M. Żytko z Uniwersytetu Warszawskiego, a zatytułowany *Umiejętności szkolne uczniów edukacji wczesnoszkolnej a jakość pracy nauczyciela* odnosił się do badań jakościowych, które przeprowadzone zostały w latach 2006, 2008, 2010 i 2011. Autorka zwróciła uwagę na umiejętności językowe i matematyczne trzecioklasistów, a jednocześnie poruszyła kwestię osiągnięć uczniów na tle uwarunkowań rodzinnych i szkolnych. Celem poruszonej problematyki jest poprawa jakości kształcenia na pierwszym etapie edukacji.

Kolejną mówczyni – prof. nzw. dr hab. E. Ogrodzka-Mazur z Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie – odniosła się do kwestii wychowania międzykulturowego. Autorka, w swoim referacie *Wychowanie międzykulturowe w kształceniu zintegrowanym – doświadczenia, problemy i perspektywy*, uwzględniła wyniki badań własnych, które prowadzone były w środowisku austriackim, czeskim, niemieckim. Omówiła model konstruowania wiedzy w kształceniu zintegrowanym, odwołując się do międzykulturowych i poznawczych kontekstów.

O uczniach ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mówiła prof. nzw. dr hab. E. Skrzetuska z UMCS w Lublinie. Autorka omówiła *Zróżnicowane działania w klasie z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*. Zwróciła uwagę słuchaczy na element prawny i przedstawiła formy oraz sposoby pomocy uczniom. Jednocześnie podkreśliła istotę indywidualizacji w pracy dydaktyczno-wychowawczej.

O istocie, roli marzeń mówiła kolejna z prelegentek – prof. zw. dr hab. K. Ferenz z Uniwersytetu Wrocławskiego, wygłaszając referat *Marzenia dziecka jako obraz wartości przyjmowanych w socjalizacji*.

Referat *Dziecko w relacjach ze światem zawodowym. Od teorii do praktyki w rozwoju zawodowym na etapie dzieciństwa*, wygłoszony przez prof. zw. dr hab. Magdalenę Piorunek z Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu, zakończył część plenarną pierwszego dnia obrad.

Następnie prelegenci zabrali głos w obradach prowadzonych w trzech sekcjach problemowych. Moderatorami pierwszej z nich były prof. nzw. dr hab. E. Skrzetuska, prof. nzw. dr hab. E. Ogrodzka-Mazur oraz prof. nzw. dr hab. M. Magda-Adamowicz. Przedstawiana problematyka dotyczyła *środowiska rodzinnego oraz przedszkolnego/szkolnego jako źródła doświadczeń podmiotów edukacji*, a poruszyły ją: dr E. Kulawska z Uniwersytetu Stefana Wyszyńskiego, dr D. Dejna z UMK w Toruniu, dr L. Wiatrowska z Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Brzegu, dr S. Koczoń-Zurek z Uniwersytetu Śląskiego, dr I. Konopnicka z Uniwersytetu Opolskiego, dr M. Ganczarska z Uniwersytetu Opolskiego mgr A. Sobczak z UAM Poznania, dr A. Szczęsna z UZ oraz mgr J. Kisielewska-Meller z UAM w Poznaniu.

Sekcja druga dotyczyła *edukacji i aktywizacji dziecka w procesie uczenia się*. Obradom przewodniczyły: prof. nzw. dr hab. J. Błachowicz, prof. nzw. dr hab. M. Żyto oraz dr hab. A. Nowak-Łojewska. Teksty wygłosili: dr M. Piotrowski z Kolegium Nauczycielskiego przy WP Uniwersytetu Warszawskiego, dr E. Wiczór z UMK w Toruniu, dr A. Jurek z Uniwersytetu Wrocławskiego, dr Iwona Samborska z AHT w Bielsku-Białej, dr M. Farnicka z UZ, dr M. Falkiewicz-Szult z Uniwersytetu Szczecińskiego, dr U. Gembara z UZ, a także dr M. Sobieszczyk z UKW Bydgoszczy.

Trzecia z sekcji problemowych dotyczyła kwestii *przedszkola jako miejsca inspirowania dziecka*. Moderatorami były: prof. nzw. dr hab. K. Żuchelkowska, prof. nzw. dr hab. M. Cywińska oraz dr M. Nyczaj-Draż. W czasie obrad zwrócono uwagę na wiele problemów, do których odnosili się następujący prelegenci: dr K. Wojciechowska z UKW w Bydgoszczy, mgr M. Jamruszka-Grzeluska, doktorantka UZ, mgr K. Miłek, doktorantka UZ, mgr S. Hachová z Usti nad Labem z Czech, mgr E. Ćwikła i mgr B. Stasielo, z APS w Warszawie, mgr M. Pieprczyk z UAM w Poznaniu, dr M. Bednarska z Uniwersytetu Wrocławskiego, mgr A. Sedlakova, Presovska Univerzita, Słowacja oraz mgr R. Wiśniewska z PP nr 3 w Szczecinie.

Oprócz udziału w obradach uczestnicy konferencji mogli wziąć udział także w warsztatach. Dotyczyły one: 1) funkcji i zastosowania mandali w edukacji początkowej, które przedstawił Aleksander Jaglarz, 2) wykorzystania multimediów, co omówiła mgr Ewa Misiorowska, 3) roli edukacji artystycznej w procesie diagnozy dziecka, na co zwrócili uwagę mgr Andrzej Peć i Piotr Kaja.

W czasie drugiego dnia konferencji obradom plenarnym przewodniczyły prof. nzw. dr hab. E. Narkiewicz-Niedbalec oraz prof. nzw. dr hab. Marzenna Magda-Adamowicz. Pierwsza prelegentka prof. nzw. dr hab. Małgorzata Cywińska z UAM w Poznaniu omówiła *Konflikty interpersonalne wśród dzieci szansą dynamicznej aktywizacji procesów wychowawczych*, zaznaczając jednocześnie, że konflikt interpersonalny wśród dzieci stanowi nieuchronne zjawisko społeczne, które może oddziaływać na nie w sposób destruktywny lub konstruktywny.

Problematykę *Udziału szkół w rozwoju czytania dzieci w wieku szkolnym* przedstawiła prof. dr hab. Ivana Gejgusova z Uniwersytetu w Ostrawie. Odnosząc się do prowadzonych badań własnych, autorka zwróciła uwagę na częstotliwość czytelnicy, ukazała ulubione gatunki literackie dzieci oraz ich postawy w stosunku do wymagań szkoły. Pani profesor wygłosiła swój referat w języku czeskim, wspierając się prezentacją multimedialną w języku polskim.

Prof. dr hab. R. Burgowiczowa z Uniwersytetu w Ostrawie wygłosiła referat *Pedagogiczne projektowanie dydaktyczne w czeskim przedszkolu*. Prelegentka zwróciła uwagę na istotę, koncepcję treściową i prawną, odpowiedzialną diagnostykę, model kształcenia, zasady oraz metody projektowania. Wygłosiła ona swój referat w języku polskim, wspierając się slajdami również wykonanymi w języku polskim.

Na istotę przygotowania studentów studiów pedagogicznych do zawodu nauczyciela zwrócili uwagę: prof. nzw. dr hab. Krystyna Żuchelkowska z UKW w Bydgoszczy w referacie *Praktyki pedagogiczne i ich rola w kształceniu kandydatów na nauczycieli wczesnej edukacji* oraz prof. dr hab. Edward Kozioł z UZ w referacie *Kompetencje zawodowe wychowawcy klasy jako kierownika i organizatora życia zespołu uczniowskiego w jego świadomości*. Prelegenci podkreślili kompetencje, jakie powinien posiadać nauczyciel wychowania przedszkolnego, jak i wczesnoszkolnego.

Obrady plenarne zakończyła swoim interesującym wystąpieniem prof. nzw. dr hab. Zdzisława Janiszewska-Nieścioruk z UZ, omawiając temat *Wiodące kierunki prointegracyjnych przemian/zmian w systemie polskiej edukacji*.

Po sesji plenarnej i dyskusji z niej wynikającej przeprowadzone zostały obrady w dwóch sekcjach. Moderatorami pierwszej sekcji zostali: prof. zw. dr hab. K. Ferenz, prof. dr hab. R. Burgowiczowa oraz prof. dr hab. E. Kozioł. Przedstawiane tematy dotyczyły *sytuacji dziecka w edukacji*. Wystąpili następujący prelegenci: dr Irena Przybylska z UŚ, dr J. Lipińska-Lokś i dr E. Skorek z UZ, dr E. Jezierska-Wiejak i dr H. Dmochowska z UW, mgr E. Piecuch z SP nr 83 we Wrocławiu oraz dr M.T. Gładyszewska z UKW w Bydgoszczy.

W czasie drugiej sekcji obrad przedstawiono referaty związane z problemami współczesności i kierunkami przemian w edukacji dzieci. Obradom przewodniczyły: prof. zw. dr hab. M. Piorunek, prof. dr hab. I. Gejgusova oraz prof. nzw. dr hab. Z. Janiszewska-Nieścioruk. Tematy prezentowali: dr Alena Seberova z Uniwersytetu w Ostrawie, mgr Piotr Kaja i mgr Andrzej Peć z Centrum

Szkoleniowego eduskrypt.pl z Krakowa, dr Elżbieta Płóciennik z Uniwersytetu Łódzkiego, dr Jolanta Nowak oraz dr Tatiana Grabowska z UKW w Bydgoszczy, dr Dorota Radzikowska, dr Kornelia Solich z PWSZ w Raciborzu, dr Mirosława Furmanowska z UW, dr Ewa Nowicka z UZ oraz dr Tatána Göbelová z Uniwersytetu w Ostrawie.

Przewodniczący obrad podsumowali je, a następnie prof. zw. dr hab. M. Jakowicka oraz prof. nzw. dr hab. Marzenna Magda-Adamowicz zamknęły konferencję, zapraszając jednocześnie wszystkich jej uczestników na kolejną konferencję w roku 2016.

Program konferencji wywołał wiele interesujących dyskusji i ożywioną wymianę poglądów między uczestnikami. Prezentowane referaty były bardzo dobrze przygotowane pod względem merytorycznym. Poruszono różnorodną problematykę, zarówno dydaktyczną, wychowawczą, jak i społeczną.

Organizatorzy konferencji podjęli próbę integracji polskiego i zagranicznego środowiska naukowców, którym bliska jest pedagogika dziecka. Przed konferencją nie opublikowano materiałów konferencyjnych oraz nie będzie publikacji pokonferencyjnej. W kolejnych dniach po konferencji przewodnicząca prof. nzw. dr hab. Marzenna Magda-Adamowicz otrzymała wiele e-maili i telefonów od profesorów z gratulacjami za organizację i przygotowanie programowe konferencji. Konferencja spełniła oczekiwania organizatorów.

